

SUOMEN
PARKINSON-SÄÄTIÖ

VUOSIKERTOMUS
2025

ClimateCalc CC-000084/FI
PunaMusta Magazine

Toimitus:
Suomen Parkinson-säätiö

Kuvituskuvat:
Istockphoto ja Firefly

Graafinen suunnittelu:
Bränditoimisto Hurraa Oy

Painopaikka:
Punamusta Oy

Suomen Parkinson-säätiö tukee liikehäiriö-sairauksien, kuten Parkinsonin taudin ja muiden parkinsonismien, dystonian, essentiaalisen vapinan ja Huntingtonin taudin tieteellistä tutkimusta jakamalla vuosittain apurahoja tutkijoille.

Säätiö on perustettu vuonna 1995, ja ensimmäiset apurahansa säätiö jakoi vuonna 1997. Säätiön perusti Liikehäiriö-sairauksien liitto ry (ent. Suomen Parkinson-liitto ry) Sylvia Sjölundin testamenttilahjoituksen perusteella.

Säätiö on Säätiöt ja rahastot ry:n jäsen ja sitoutunut noudattamaan hyvää hallintotapaa toiminnassaan.

Säätiön y-tunnus on 1568053-9.

SISÄLTÖ

4	SUOMEN PARKINSON-SÄÄTIÖ – vapaan tutkimuksen tukija Seppo Kaakkola, hallituksen puheenjohtaja, professori (h.c.)
8	FINLANDS PARKINSON-STIFTELSE – stöder upp för fri forskning Seppo Kaakkola, styrelseordförande, professor (h.c.)
12	TMEM175 JA PARKINSONIN TAUTI Antti Jämsä, Proviisori Väitöskirjatutkija, Helsingin yliopisto
15	SUOLISTO JA SUOLISTOBAKTEERISTO PARKINSONIN TAUDISSA Kirsi-Marja Murtomäki, LT Jorvin sairaala/neurologia
17	SÄÄTIÖN HALLITUS
19	SÄÄTIÖ KIITTÄÄ – apurahakeräyksen tuotot 2025
20	TUTKIMUS TUO TOIVOA Jukka Sillanpää, hallituksen asiantuntijajäsen, KTM
22	SÄÄTIÖN TOIMINNASTA 2025 Henna Karhu, säätiön asiamies, OTM
26	TUOSLASKELMA JA TASE
28	MYÖNNETYT APURAHAT 2025
31	SINUN TUELLASI

SUOMEN PARKINSON-SÄÄTIÖ

– vapaan tutkimuksen tukija

SEPPO KAAKKOLA
professori (h.c.)
hallituksen puheenjohtaja

Vuosi 2025 oli Suomen Parkinson-säätiön 30. toimintavuosi. Säätiön tarkoituksena on tukea ja edistää Parkinsonin taudin ja muiden liikehäiriösairauksien tieteellistä tutkimusta Suomessa. Hakemusten perusteella säätiö jakaa vuosittain apurahoja. Ensimmäiset apurahat jaettiin vuonna 1997. Vuoden 2025 loppuun mennessä säätiö on jakanut apurahoja lähes 2,3 miljoonaa euroa 214:lle tutkijalle. Suomen Parkinson-säätiö on ainoa säätiö Suomessa, joka on keskittynyt pelkästään liikehäiriösairauksien tutkimuksen tukemiseen.

Säätiö tukee erityisesti nuoria väitöskirjatutkijoita. Säätiön tukemana on valmistunut 103 väitöskirjaa. Väitöskirjatutkijoiden ohella tukea annetaan myös varttuneemmille tutkijoille, kongressimatkoihin ja ulkomailla tapahtuvaan tutkimustyöhön. Uutena tukimuotona ovat suuremmat, noin kolmeksi vuodeksi tutkimusryhmälle tarkoitetut apurahat. Säätiön tuki on osaltaan mahdollistanut yli tuhannen liikehäiriösairauksien tutkimuksen julkaisemisen kansainvälisissä tieteellisissä lehdissä.

Vaikka tutkimuksen tukeminen onkin säätiön päätehtävä, se pyrkii jakamaan ajankohtaista tutkimustietoa kaikille kansalaisille. Vuosittain säätiö julkaisee kotisivuillaan artikkeleita, joissa selostetaan kansantajuisesti suomalaisten ja tärkeimpiä ulkomaalaisten teke-

miä tutkimuksia. Säätiö järjestää ajoittain potilaille, omaisille ja muille asiasta kiinnostuneille luentotilaisuuksia, joissa maan parhaat asiantuntijat kertovat edistyksistä liikehäiriösairauksissa.

Tutkimustyön vapaudessa ongelmia vuonna 2025

Tutkimustyön periaatteisiin kuuluu ns. tutkijan vapaus eli hänen aihettaan tai työtään ei rajoiteta, kunhan tutkimus täyttää eettiset ja muut lainsäädännön vaatimukset. Vuonna 2025 saimme kuulla ja lukea, kuinka Atlantin tuolla puolen hallinto puuttui yliopistojen ja tutkijoiden vapauteen. Julkista rahoitusta vähennettiin runsaasti ja jopa tiettyjä aiheita tai sanoja piti poistaa yliopistojen sivuilta. Eittämättä tämä vaikuttaa myös liikehäiriösairauksien tutkimukseen, sillä USA:n osuus on erittäin merkittävä myös tällä alueella. Onneksi yksityisten rahastojen ja säätiöiden tuki on jatkunut runsaana.

Suomalaiset rahoittajat eivät tietääkseni ole mitään tällaisia rajoituksia asettaneet. Suomen Parkinson-säätiö ei koskaan puutu rahoittamiinsa tutkimuksiin, kunhan ne täyttävät lakien ja eettisten säännösten määräykset. Ainoat ehdot, mitkä säätiö asettaa tutkijoille on, että Parkinson-säätiö mainitaan tutkimuksesta tehtävissä julkaisuissa ja että tutkija raportoi

apurahan käytön ja on valmis esittämään tuloksiaan säätiön vuosikertomuksessa ja säätiön tilaisuuksissa.

Pientä edistystä liikehäiriöiden hoidossa

Vuoden 2025 aikana liikehäiriöiden syyn selvittelyssä tai hoidossa ei tapahtunut mitään suurta läpimurtoa. Tutkimuksia oli menossa runsaasti ja pienin askelin edistystä tapahtui.

Parkinsonin taudin oireenmukaiseen hoitoon näyttäisi tulevan uudentyypinen agonistilääke (tavapadoni), jonka hyväksymishakemus on jätetty Yhdysvaltain lääkeviranomaiselle (FDA). Se vaikuttaa D1-reseptoreihin ja sillä saattaa olla vähemmän haittavaikutuksia kuin nykyisillä agonisteilla, kuten pramipeksolilla tai ropinirolilla. Parkinsonin taudin kulkua mahdollisesti hidastavalla vasta-aineella (prasinetsumabi) jatkettiin tutkimuksia, vaikkakin ensimmäiset tulokset olivat ristiriitaisia. Laitepuolella kohdennetun ultraäänihoidon (HIFU-hoito) käyttö lisääntyi vapinasairauksissa ja myös molemmin puolin aivoja eri aikoina tehdyt hoidot hyväksyttiin jo USA:ssa. Myös syväaivostimulaatiohoito (DBS-hoito) kehittyi. Markkinoille tuli adaptiivinen DBS-laitteisto, joka voi muuttaa stimulaation voimakkuutta aivosignaalien mukaan ja siten voi parantaa potilaan vointia ilman, että tarvitaan ulkopuolista laitteen säätöä.

Huntingtonin taudin hoidossa saatiin alustava läpimurto, kun muutamille potilaille tehtiin kokeellinen geenihoito, jossa aivojen tyvitumakkeisiin ruiskutettiin virukseen liitettyä mikroRNA:ta, joka estää viallisen huntingtiin tuotantoa. Kolmen vuoden seurannassa hoidettujen potilaiden taudin eteneminen näytti hidastuvan merkittävästi. Tarvitaan kuitenkin laajempia tutkimuksia, jotta tämän lupaavan hoidon teho voidaan vahvistaa.

Suomen liikehäiriötutkimus 2025

Parkinson-säätiön hallituksen asiantuntijajäsenet ovat tehneet arvioita suomalaisten liikehäiriösairauksien tutkijoiden julkaisuista vuodelta 2025. Yhteenveto on luettavissa säätiön sivuilta (parkinsonsaatio.fi/ajankohtaista). Näiden julkaisuiden ja säätiön saamien apuraha-anomusten perusteella säätiössä saadaan varsin hyvä käsitys, miten suomalainen liikehäiriötutkimus etenee.

Aiempiin vuosien tapaan eniten liikehäiriötutkimusta tapahtui Turun ja Helsingin yliopistojen ja yliopistollisten keskussairaaloiden piirissä, mutta myös Itä-Suomen yliopistosta tuli useita prekliinisiä tutkimusjulkaisuja. Valtaosa tutkimuksista käsitteli Parkinsonin tautia tai muuta parkinsonismia. Erilaisia katkaisuja oli runsaasti, ja niissä suomalainen tutkija oli

mukana suurehkossa kansainvälisessä ryhmässä. Sen sijaan kansainvälisiä lääketutkimuksia ei näytä menevän Suomessa, koska yhtään julkaisua ei tästä aihepiiristä löytynyt. Parkinsonin taudin kohdalla esteenä on myös kansainvälisen tutkimusasteikon (MDS-UPDRS) suomenkielisen version puuttuminen, jonka validoiminen on edelleen kesken.

Suomalainen prekliininen tutkimus keskittyi alfasynukleiniin, hermokasvutekijöiden ja desulfovibrio-bakteerin merkityksen selvittelyyn Parkinsonin taudin malleissa. Tutkimusmalleina käytettiin yhä enemmän kantasoluista johdettuja hermosoluja, kuten dopamiinisoluja. Helsingin yliopistossa oli menossa myös uuden Parkinson-lääkkeen kehitystyötä. Tutkijat pyrkivät löytämään tehokkaan aineen, joka estää sekä suoliston tyrosiinidekarboksylaasi- että perinteistä dopadekarboksylaasi-entsyymiä. Tällaisella aineella pyritään parantamaan levodopan imeytymistä ja tehoa. Alustavat tulokset ovat olleet lupaavia.

Potilastutkimuksista tavallisin tutkimusaihe liittyi rekistereistä tehtyihin tutkimuksiin. Erityisesti FINPARK-potilastiedostoa on käytetty tehokkaasti suomalaisten Parkinson-potilaiden voinnin ja lääkkeiden käytön selvittämisessä, sillä siitä lienee tehdyn jo parisenkymmentä julkaisua. Myös useita muita Parkinsonin tautiin liittyviä aiheita (mm. suoliston bakteerit, impulssikontrollihäiriöt, levodopa-infuusiot, etäseuranta, kuntoutus, lentäminen, lihasvoimat ja taudinkulku) tutkittiin. Useampia neuropatologisia tutkimuksia parkinsonismista ja dementiaista julkaistiin. Muutama julkaisu oli muista liikehäiriö sairauksista, kuten ataksiasta, vapinasta, dystoniasta ja koreasta, mutta kaiken kaikkiaan näiden osuus voisi olla suurempikin.

Vuoden 2025 apurahat

Säätiö sai 56 apurahahakemusta, joka oli sama määrä kuin edellisenä vuonna. Näistä 22 kpl oli väitöskirjatutkimukseen, 8 kpl muuhun tieteelliseen tutkimukseen, 17 kpl matka-apuraha-anomuksia ja 9 kpl 50 000 euron erityisapuraha-anomusta.

Kaiken kaikkiaan apurahoja anottiin lähes miljoonan euron verran, joka ylittää noin viisinkertaisesti sen määrän, mitä säätiö pystyy vuosittain jakamaan.

Säätiön hallitus myönsi apurahoja yhteensä 155 800 euroa. Apurahan saajat on lueteltu sivuilla 28–29. Eri-tyisapuraha päätettiin myöntää FaT Šárka Lehtosen ryhmälle Itä-Suomen yliopiston A.I. Virtasen Instituutista Kuopiosta. Ryhmän tutkimusaiheena on mikrobisto kohteena synukleopatioiden yksilölliseen hoitoon ja ehkäisyyn. Tutkimuksessa käytetään Parkinson-potilaista saatuja ulostenäytteitä ja soluviljelmiä.

Vuosikertomuksen artikkelit

Kuten aiempinakin vuosina, tässä vuosikertomuksessa julkaistaan säätiöltä apurahaa saaneiden tutkijoiden lyhyitä katsauksia heidän tutkimusaiheestaan ja tuloksistaan. Proviisori Antti Jämsän aiheena on, miten TMEM175-nimisen ionikanavan toiminta vaikuttaa dopamiinisolujen toimintaa ja alfa-synukleiniin kertymiseen. Alustavat tulokset viittaavat siihen, että sen toiminnan parantaminen voisi olla hyödyllistä. Toisen artikkelin kirjoittajana on LL (väit.) Kirsi Murtomäki, jonka tutkimus käsittelee Parkinson-potilaiden suoliston mikrobeja, suoliston oireita ja aivojen dopamiinotoimintaa. Lisäksi tässä vuosikertomuksessa on hallituksen uuden jäsenen KTM Jukka Sillanpään kirjoitus. Artikkelit tuo esiin potilasnäkökulman säätiön hallituksen toimintaan.

Säätiön hallitus 2025

Säätiön hallitukseen kuuluu kuusi jäsentä, joista kolme on liikehäiriö sairauksien asiantuntijaa, kaksi on Liikehäiriö sairauksien liiton valitsemaa jäsentä ja yksi on talousasioiden asiantuntija. Säätiön käytännön asioita hoitaa asiamies. Hallituksen kokoonpano on esitelty sivulla 17.

Säätiön hallitus kokoontui fyysisesti neljä kertaa ja lisäksi pidettiin yksi etäkokous. Tärkeimpiä päätöksiä olivat apurahojen jako, toimintakertomuksen ja

tilinpäätöksen hyväksyminen, sijoitustoimenpiteistä päättäminen, puukaupoista ja metsänhoidollisista toimenpiteistä päättäminen ja uuden asiamiehen rekrytointi. Loppuvuodesta 2025 Aivosäätiö ehdotti fuusiota, mutta hallitus katsoi, että Suomen Parkinson-säätiön tarkoitus ja etu toteutuvat parhaiten itsenäisenä säätiönä. Säätiön uudeksi asiamieheksi haki noin 60 henkilöä Duunitorin kautta. Näistä hallituksen työryhmän ehdotuksen mukaisesti valittiin uudeksi asiamieheksi OTM Henna Karhu, joka aloitti ensin 1.11.2025 erityisasiantuntijana ja varsinaisena asiamiehenä 2.1.2026, jolloin aiempi asiamies VTM Terhi Pajunen-Mäkelä siirtyi erityisasiantuntijaksi ennen eläkkeelle siirtymistään.

Liikehäiriö sairauksien liitto valitsi uudeksi säätiön hallituksen jäseneksi KTM Jukka Sillanpään, joka valinta vahvistettiin hallituksen kokouksessa 3.3.2025. Hänet valittiin hallituksen aiemman jäsenen Matti Tukiaisen tilalle, joka ilmoitti eroavansa hallituksesta terveydellisistä syistä 30.11.2024.

Säätiön talous 2025

Vaikka taloustilanne Suomessa yleisesti oli aika vaikea, pysyi säätiön talous vakaana. Hyvää taloustulosta tukivat varsinkin osakekurssien nousu ja saadut lahjoitukset. Säätiö on strategiansa mukaisesti hajauttanut rahavarojaan ja sijoitusomaisuuttaan.

Säätiön tärkeimmät tulonlähteet olivat osinkotulot, korkotulot, vuokratulot, lahjoitukset, keräystuotot ja metsätalouden tuotto. Säätiö sai aiempaa enemmän keräystuottoja. Suomesta saatuja lahjoituksia ja keräystuottoja oli 64 851 euron arvosta. Lisäksi säätiö sai loppuvuodesta 2025 Yhdysvalloista (suomalaislähtöinen Matt K. Kokkonen) noin 28 000 euron lahjoituksen suomalaiseen Parkinsonin taudin tutkimukseen. Tarkemmin taloudesta on kerrottu tämän vuosikertomuksen asiamiehen kirjoittamassa osuudessa, jonka liitteenä on nähtävissä säätiön tase ja tuloslaskelma. On todennäköistä, että Suomen talous on hieman

toipumassa vuonna 2026. Maailmantalouden tilanne on kuitenkin epävakaa. Tähän vaikuttavat erityisesti USA:n toimet ja Euroopassa riehuva Ukrainan sota. Näillä asioilla voi olla heijastuksia säätiönkin talouteen.

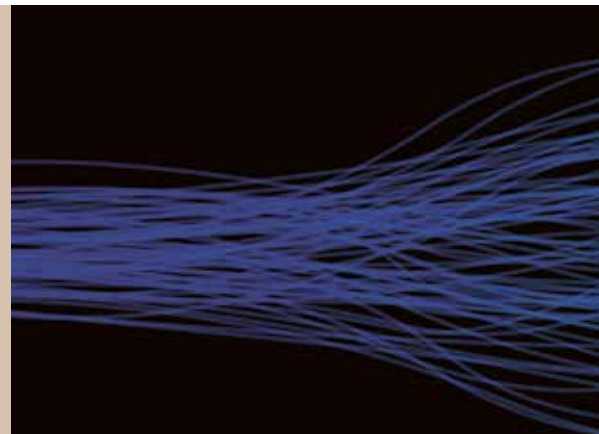
On kuitenkin todennäköistä, että säätiön osinkotulot tulevat säilymään suunnilleen entisellä tasolla, mutta aleneva korkokanta vähentää saatuja korkotuloja. Myöskään vuokratuloista ei tule tapahtumaan nousua. Metsätalouden tuotot säilynevät entisellä tasollaan, kuten myös keräystuotot. Testamentti- ja muissa lahjoituksissa on vuosittain suuria vaihteluja, joten niiden ennustaminen on vaikeaa.

FINLANDS PARKINSON-STIFTELSE

- stöder upp för fri forskning

SEPPO KAAKKOLA
professor (h.c.)
styrelseordförande

År 2025 var det trettionde verksamhetsåret för Finlands Parkinson-stiftelse. Syftet med stiftelsen är att stödja och främja vetenskaplig forskning i Finland kring Parkinsons sjukdom och andra rörelsestörningssjukdomar. Stiftelsen delar varje år ut stipendier utifrån ansökningar. De första stipendierna delades ut år 1997, och vid utgången av år 2025 har stiftelsen delat ut stipendier motsvarande nästan 2,3 miljoner euro till 214 forskare. Finlands Parkinson-stiftelse är den enda stiftelsen i Finland som uteslutande fokuserar på att stödja forskning kring rörelsestörningssjukdomar.

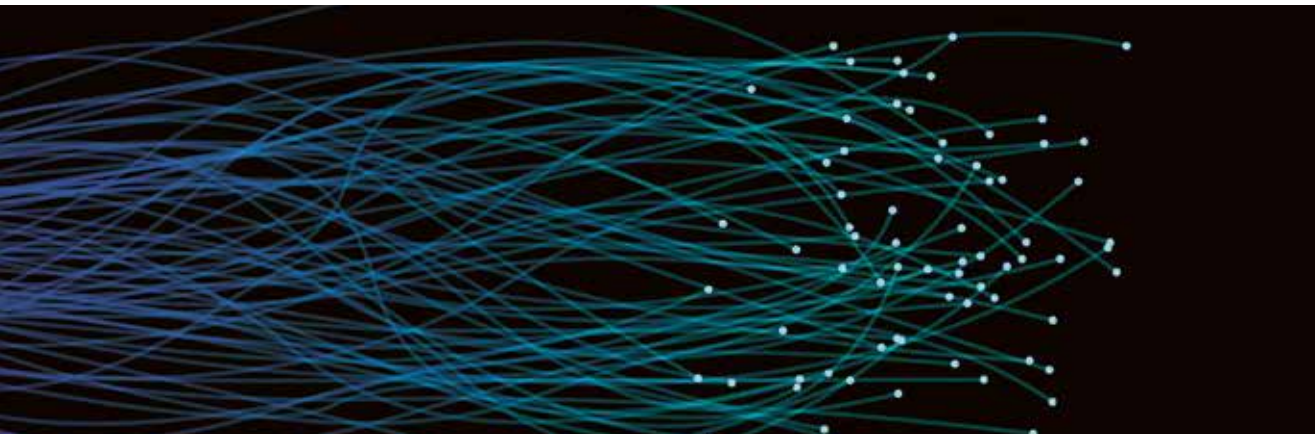
Stiftelsen stöder i synnerhet unga doktorander. Hittills har 103 doktorsavhandlingar färdigställts med hjälp av stöd från stiftelsen. Utöver doktoranderna stöder stiftelsen även mer erfarna forskare och bidrar till att finansiera resor till kongresser och forskningsarbete utomlands. En ny stödform är större stipendier som är avsedda för forskargrupper för en period på cirka tre år. Stöd från stiftelsen har dessutom bidragit till att över tusen studier om rörelsestörningssjukdomar har publicerats i internationella vetenskapliga tidskrifter. Även om stiftelsens huvuduppgift är att stödja forskning, strävar den också efter att nå ut med aktuell forskningsinformation till allmänheten. På sin webbplats publicerar stiftelsen varje år artiklar där finska forskares studier presenteras på ett lättfattligt sätt,

tillsammans med de viktigaste internationella forskningsrörelserna. Stiftelsen arrangerar då och då föreläsningstillfällen för patienter, anhöriga och andra intresserade, där landets främsta experter berättar om framsteg på området rörelsestörningssjukdomar.

Problematisering för den fria forskningen år 2025

Till forskningsarbetets principer hör den s.k. akademiska friheten, det vill säga att forskaren fritt kan välja ämne och metod, så länge forskningen uppfyller etiska krav och andra lagstadgade krav. Under 2025 fick vi ta del av nyheter om hur de styrande på andra sidan Atlanten har inskränkt universitetens och forskarnas frihet. Det gjordes rejäla nedskärningar i de offentliga medlen och det blev till och med förbjudet att nämna vissa ämnen eller ord på universitetens webbplatser. Detta inverkar otvivelaktigt också på forskningen inom rörelsestörningssjukdomar, eftersom USA:s andel är ytterst betydande också inom detta område. Till all lycka har stödet från privata fonder och stiftelser förblivit starkt.

Finska finansörer har såvitt jag vet inte ställt upp några sådana begränsningar. Finlands Parkinson-stiftelse blandar sig aldrig i de studier som den finansierar, så länge de uppfyller lagar och etiska regler. De enda vill-

kor som stiftelsen ställer på forskarna är att Parkinson-stiftelsen nämns i publikationer om forskningen och att forskaren rapporterar hur stipendiet använts samt är beredd att presentera sina resultat i stiftelsens årsberättelse och vid stiftelsens evenemang.

Små framsteg i behandlingen av rörelsestörningar

Under 2025 skedde inga stora genombrott när det gäller att klarlägga orsakerna till rörelsestörningssjukdomar eller utveckla sätt att behandla dessa sjukdomar. Många studier var på gång och små framsteg gjordes. För symptomatisk behandling vid Parkinsons sjukdom ser en ny typ av agonistläkemedel (tavapadon) ut att vara på kommande. Ansökan om godkännande har lämnats in till Förenta staternas läkemedelsmyndighet (FDA). Läkemedlet inverkar på D1-receptorerna och kan ha färre biverkningar än nuvarande agonister såsom pramipexol eller ropinirol. Studier med en antikropp som möjligen bromsar förloppet vid Parkinsons sjukdom (prasinezumab) har fortsatt, trots att de första resultaten var motstridiga. På apparatsidan ökade användningen av högintensiv fokuserad ultraljudsbehandling (HIFU-behandling) vid tremorsjukdomar. Även behandlingar som utförs i båda hjärnhalvorna vid olika tidpunkter har redan godkänts i USA. Utveckling skedde också inom behandling med djup hjärnstimulering (DBS). Ett adaptivt DBS-system som

har kommit ut på marknaden kan anpassa styrkan på stimuleringen utifrån hjärnsignaler och därmed förbättra patientens mående utan att det behövs någon extern justering av apparaten.

När det gäller behandling vid Huntingtons sjukdom nåddes ett preliminärt genombrott. Några patienter genomgick en experimentell genterapi där mikroRNA, kopplat till en virusvektor, injicerades i hjärnans basala ganglier, för att hämma produktion av det skadliga proteinet huntingtin. Under en uppföljningsperiod på tre år verkade sjukdomen hos de patienter som fått denna behandling framskrida betydligt långsammare. Det krävs emellertid mer omfattande studier för att det ska kunna bekräftas att denna lovande behandling har effekt.

Finsk forskning kring rörelsestörningar 2025

Sakkunnigledamöterna i Parkinson-stiftelsens styrelse har utvärderat publikationer från år 2025 av finska forskare inom rörelsestörningar. Ett sammandrag finns på stiftelsens webbplats (parkinsonsaatio.fi/ajankohtaista). Utifrån dessa publikationer och de stipendieansökningar som inkommit får stiftelsen en ganska klar bild av hur den finska forskningen kring rörelsestörningar framskrider.

Precis som under tidigare år bedrevs forskning kring rörelsestörningar huvudsakligen vid universiteten i Åbo och Helsingfors och deras respektive universitetscentralsjukhus, men även från Östra Finlands universitet kom flera prekliniska forskningspublikationer. Majoriteten av studierna rörde Parkinsons sjukdom eller andra parkinsonismer. Det fanns gott om olika översikter, där en finsk forskare ingick i en större internationell grupp. Däremot förefaller det inte ha bedrivits några internationella läkemedelsstudier i Finland, eftersom inte en enda publikation hittades inom detta ämnesområde. När det gäller Parkinsons sjukdom är ett hinder också det faktum att det ännu inte finns någon finskspråkig version av den internationella forskningsskalan MDS-UPDRS (valideringen pågår fortfarande).

Den finska prekliniska forskningen fokuserade på att utreda betydelsen av α -synuklein, nervtillväxtfaktorer och Desulfovibrio-bakterier i modeller av Parkinsons sjukdom. Som forskningsmodeller användes i allt högre grad nervceller, såsom dopaminceller, framställda ur stamceller. Vid Helsingfors universitet pågick även arbete med att utveckla ett nytt Parkinson-läkemedel. Forskarna strävar efter att hitta en effektiv substans som hämmar både tyrosindekarboxylas i tarmen och det traditionella enzymet dopadekarboxylas. Med denna substans vill man förbättra absorptionen och effekten av levodopa. De preliminära resultaten har varit lovande.

När det gäller patientstudier var de vanligaste forskningsämnena kopplade till studier som genomförs utifrån register. I synnerhet FINPARK-patientregisterdata har använts effektivt för att undersöka de finska parkinsonpatienternas mående och läkemedelsanvändning, och utifrån detta material har det sannolikt redan publicerats ett tjugotal studier. Flera andra teman med koppling till Parkinsons sjukdom undersöktes också (bl.a. tarmbakterier, impuls kontrollstörningar, levodopa-infusioner, fjärruppföljning, rehabilitering, flygning, muskelstyrka och sjukdomsförlopp).

Flera neuropatologiska studier om parkinsonismer och demenssjukdomar publicerades. Några publikationer rörde andra rörelsestörningssjukdomar, såsom ataxi, tremor, dystoni och chorea, men sammantaget kunde dessa sjukdomars andel gärna vara större.

2025 års stipendier

Stiftelsen tog emot 56 stipendieansökningar, vilket var samma antal som det föregående året. Av dessa avsåg 22 ansökningar doktorsavhandlingar och 8 annan vetenskaplig forskning, 17 resebidrag och 9 specialstipendiet på 50 000 euro. Sammantaget gällde stipendieansökningarna ett belopp på nästan en miljon euro, vilket är ungefär fem gånger så mycket som stiftelsen kan dela ut årligen.

Stiftelsens styrelse beviljade stipendier till ett sammanlagt belopp på 155 800 euro. Stipendiemottagarna anges på sidorna 28–29. Stiftelsen beslutade att specialstipendiet beviljas farmacie doktor Šárka Lehtons grupp vid A.I. Virtanen-institutet vid Östra Finlands universitet i Kuopio. Gruppens forskningsämne är mikrobiotan som mål för individanpassad behandling och förebyggande av synukleinopatier. I forskningen används avföringsprover och cellodlingar från parkinsonpatienter.

Artiklarna i årsberättelsen

Precis som tidigare år offentliggörs i denna årsberättelse korta översikter över de forskare som fått stipendium från stiftelsen, där deras forskningsämnen och resultat beskrivs. Provisor Antti Jämsä har forskat i hur funktionen i jonkanalen TMEM175 påverkar dopamincellernas aktivitet och ansamlingen av α synuklein. Preliminära resultat tyder på att det skulle kunna vara fördelaktigt att förbättra jonkanalens funktion. Skribenten till den andra artikeln är ML (disp.) Kirsi Murtomäki, vars forskning behandlar parkinsonpatienters tarmbakterier, tarmsymptom och dopaminaktivitet i hjärnan.

Därtill innehåller årsberättelsen en artikel av den nya styrelseledamoten ekon. mag. Jukka Sillanpää. I artikeln lyfter han fram patientperspektivet på verksamheten i stiftelsens styrelse.

Stiftelsens styrelse 2025

Stiftelsens styrelse består av sex ledamöter, varav tre är sakkunniga inom rörelsestörningssjukdomar, två är utsedda av Förbundet för rörelsestörningssjukdomar och en är sakkunnig i ekonomiska frågor. Stiftelsens praktiska ärenden sköts av ett ombud. Styrelsens sammansättning presenteras på sidan 17.

Styrelsen sammanträdde fysiskt fyra gånger och därtill hölls ett distansmöte. De viktigaste besluten rörde tilldelning av stipendier, godkännande av verksamhetsberättelsen och bokslutet, placeringsåtgärder, virkesaffärer och skogsvårdsåtgärder samt rekrytering av ett nytt ombud. I slutet av 2025 föreslog Hjärnstiftelsen en fusion, men styrelsen ansåg att Finlands Parkinson-stiftelse bäst uppfyller sitt syfte och sina intressen som självständig stiftelse. Tjänsten som nytt ombud söktes av cirka 60 personer via Duunitori. Bland dessa utsågs i enlighet med ett förslag från styrelsens arbetsgrupp jur. mag. Henna Karhu som nytt ombud. Hon tillträdde den 1 november 2025 som specialsakkunnig och den 2 januari 2026 som ordinarie ombud. Det tidigare ombudet pol. mag. Terhi Pajunen-Mäkelä övergick till att arbeta som special-sakkunnig en tid innan hon gick i pension.

Förbundet för rörelsestörningssjukdomar utsåg ekon. mag. Jukka Sillanpää till ny styrelseledamot. Tillsättandet bekräftades vid styrelsens sammanträde den 3 mars 2025. Han valdes in i stället för ledamot Matti Tukiainen, som meddelade sin avgång från styrelsen av hälsoskäl den 30 november 2024.

Stiftelsens ekonomi 2025

Fastän den ekonomiska situationen i Finland generellt varit ganska svår, har stiftelsens ekonomi förblivit stabil. Det goda ekonomiska resultatet stöds i synnerhet av aktiekursernas uppgång och mottagna donationer. Stiftelsen har i enlighet med sin strategi diversifierat sina penning- och investeringstillgångar. Stiftelsens viktigaste inkomstkällor var dividendintäkter, ränteutgifter, hyresintäkter, donationer, intäkter från insamlingar samt intäkter från skogsbruket. Stiftelsen fick mer insamlingsintäkter än tidigare. Donationer och intäkter från insamlingar från Finland uppgick till 64 851 euro. Dessutom mottog stiftelsen i slutet av 2025 en donation på cirka 28 000 euro från USA (från den finskbördige Matt K. Kokkonen) för finsk forskning kring Parkinsons sjukdom. Mer utförliga uppgifter om ekonomin finns i den del av årsberättelsen som skrivits av ombudet, där även stiftelsens balansräkning och resultaträkning har bifogats.

Det är sannolikt att Finlands ekonomi återhämtar sig något år 2026. Det världsekonomiska läget är dock instabilt och påverkas i synnerhet av USA:s agerande och det krig som rasar i Ukraina. Dessa omständigheter kan också komma att återspeglas i stiftelsens ekonomi. Det är ändå sannolikt att stiftelsens dividendintäkter kommer att ligga kvar på ungefär samma nivå som tidigare, men den sjunkande räntenivån kommer dock att minska ränteintäkterna. Hyresintäkterna kommer inte heller att stiga. Intäkterna från skogsbruket torde ligga kvar på samma nivå, liksom insamlingsintäkterna. Testamentsgåvor och andra donationer varierar mycket från år till år, vilket gör dem svåra att förutse.

TMEM175 JA PARKINSONIN TAUTI

Parkinsonin taudissa dopamiinia tuottavat hermosolut vähenevät erityisesti mustatumakkeessa. Taudin keskeinen patologinen piirre on alfa-synukleini-proteiinin kertyminen ja pakkautuminen Lewyn kappaleiksi näiden hermosolujen sisään. Parkinsonin taudissa proteiinien käsittely ja solunsisäinen kierrätys häiriintyvät. Kun lysosomit eivät toimi kunnolla, alfa-synukleiniin kertyy, proteiinijätteet jäävät soluun, hermosolun energiatasapaino häiriintyy ja dopamiinin käsittely muuttuu. Useat Parkinsonin tautiin liittyvät geenit, kuten GBA1 ja LRRK2, liittyvät lysosomaalisiin ja autofagisiin reitteihin. Myös hiljattain löydetty Parkinsonin taudin riskigeeni TMEM175 asettuu suoraan tähän keskeiseen biologiseen solmukohtaan.

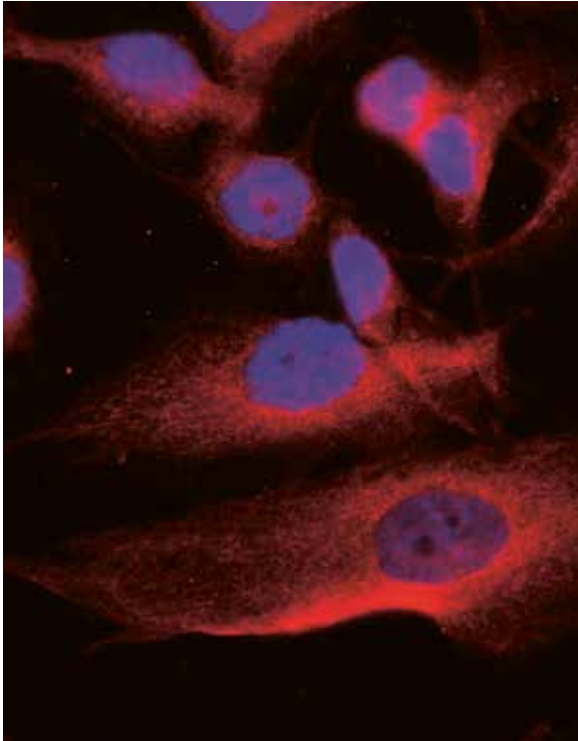
TMEM175 on solunsisäisten lysosomien kalvolla sijaitseva ionikanava. Lysosomit ovat solun "kierrätyskeskuksia", ne hajottavat ja poistavat vaurioituneita proteiineja sekä muita solujätteitä. Hermosoluille tämä toiminto on erityisen tärkeä, koska ne eivät uusiudu samalla tavalla kuin monet muut solutyypit. TMEM175 säätelee lysosomien kalvojännitettä, lysosomien happamuutta eli pH:ta, autofagiaa eli solunsisäistä kierrätystä sekä alfa-synukleiniin hajoitusta. Useat laajat geneettiset tutkimukset ovat osoittaneet, että TMEM175-geenin muutokset lisäävät Parkinsonin taudin riskiä. Erityisen mielenkiintoista TMEM175:ssä on se, että siitä on löydetty Parkinsonin

taudilta suojaava, sekä taudin riskiä lisäävät geneettiset muunnokset.

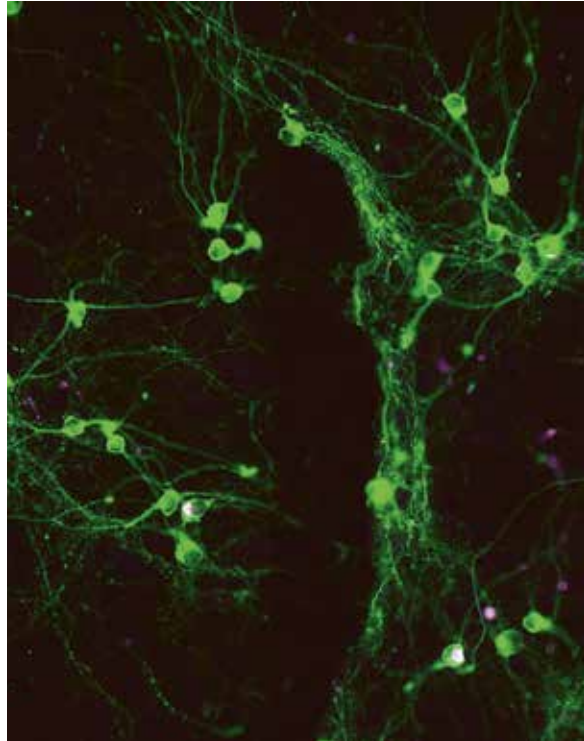
Nykyiset lääkkeet helpottavat oireita, mutta eivät pysäytä itse tautiprosessia. Siksi tutkimuksessa etsitään aktiivisesti mekanismeja, joihin vaikuttamalla voitaisiin hidastaa hermosolujen rappeutumista. Yksi tällainen kohde on TMEM175.

Tutkimuksemme on prekliinistä farmakologista tutkimusta, jossa käytämme mm. ihmisen kantasoluisia (iPSC) erilaistettuja dopaminergisia hermosoluja. Tämä mahdollistaa Parkinsonin tautiin liittyvien mekanismien tutkimisen ihmisen soluissa. Tutkimuksessa käytämme kahta lähestymistapaa TMEM175:n toiminnan muokkaamiseksi: geenin aktiivisuuden vähentämistä ja lisäämistä virusvektorien avulla sekä uusia pienimolekyylisiä modulaattoreita.

Laboratoriossamme on seulottu uusia TMEM175-kanavaa sääteleviä yhdisteitä. Kun olemme altistaneet dopaminergisia hermosoluja näille yhdisteille, olemme havainneet osan yhdisteistä vähentävän alfa-synukleiniin kertymistä. Tulokset viittaavat siihen, että TMEM175:n modulointi voi tehostaa solun omaa puhdistusjärjestelmää ja auttaa poistamaan haitallista proteiinikertymää. Erityisen merkittävää on, että yksi tutkimistamme yhdisteistä on jo kliinisessä käytössä

Kuva 1. TMEM175 ionikanava värjättyinä punaisella.

Kuva 2. Dopaminergisia hermosoluja (vihreä) ja alfa-synukleiini-aggragaatteja (magenta)

toisessa indikaatiossa. Tämä avaa mahdollisuuden lääkkeen uudelleenkehittämiseen, mikä voisi merkittävästi nopeuttaa siirtymistä kliinisiin tutkimuksiin, mikäli tehoa tutkitaan lisää.

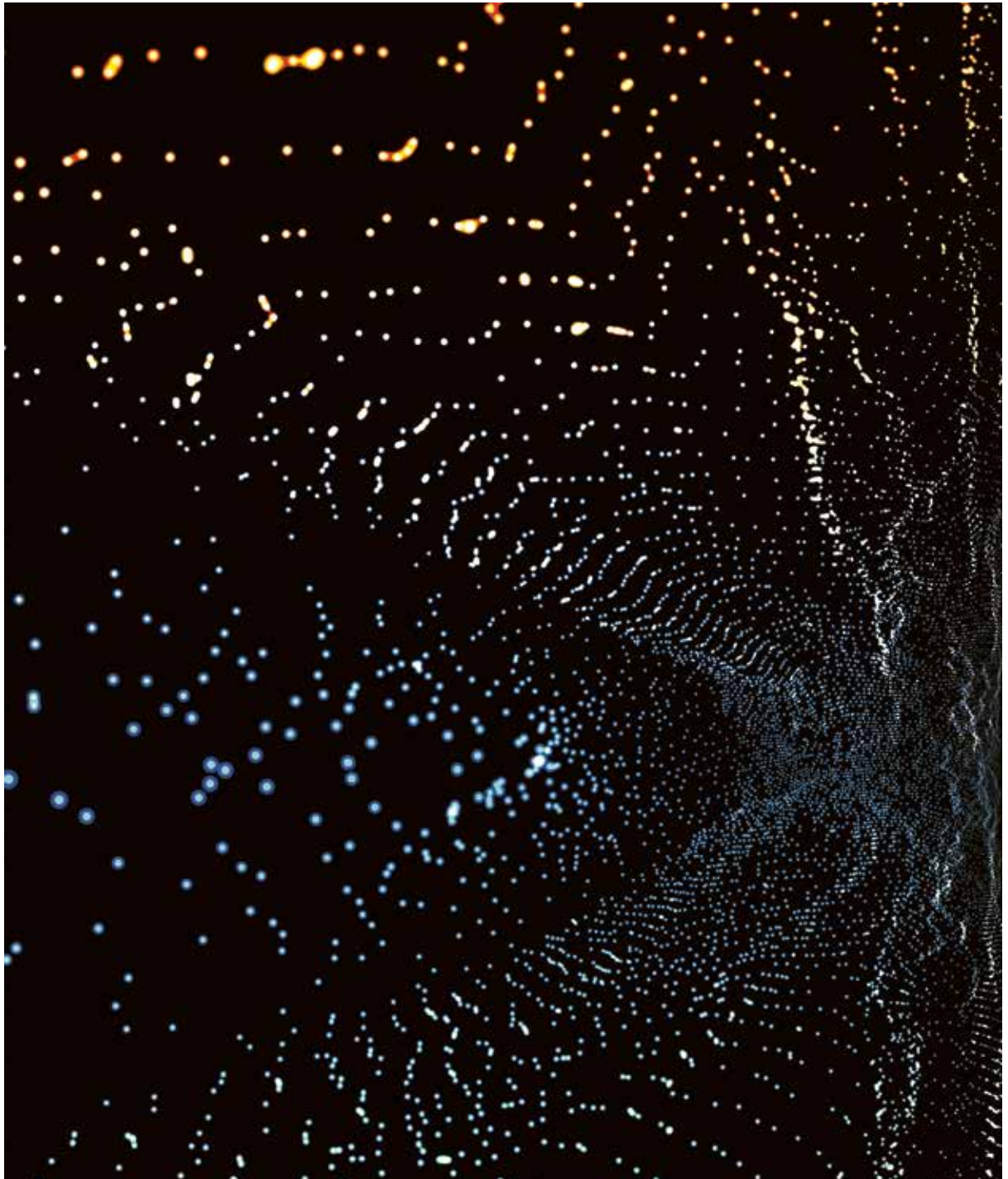
Jatkossa meidän tavoitteenamme on tutkia suojaavia TMEM175-mutaatiota. Analysoimme, miten eri mutaatiot vaikuttavat lysosomien toimintaan, alfa-synukleiinin kertymiseen sekä dopaminergisten hermosolujen elinkelpoisuuteen ja toimintaan. Tavoitteena on ymmärtää, millainen TMEM175:n toiminnan taso on hermosoluille optimaalinen ja miten sitä voitaisiin säädellä turvallisesti.

Tutkimuksemme tukee ajatusta, että TMEM175 on keskeinen säätelijä lysosomaalisessa toiminnassa ja

että sen heikentynyt toiminta pahentaa Parkinsonin tautiin liittyvää proteiinikertymää. Lisäksi kanavan moduloinnin kautta näyttäisi olevan mahdollista parantaa alfa-synukleiinin poistumista soluista. Vaikka olemme vielä prekliinisessä vaiheessa, tulokset ovat rohkaisevia. Erityisesti mahdollisuus hyödyntää jo kliinisessä käytössä olevaa yhdistettä voi nopeuttaa tutkimuksen etenemistä kohti potilastutkimuksia.

Yhteenvetona voidaan todeta, että tämä tutkimussuunta yhdistää vahvan geneettisen näytön, mekaanisen biologian ja farmakologisen kehitystyön.

Tavoitteena on löytää uusia, taudin etenemiseen vaikuttavia hoitomuotoja Parkinsonin tautiin.

SUOLISTO-OIREET JA SUOLISTOBAKTEERISTO

Parkinsonin taudissa

Parkinsonin tauti (PT) on maailman yleisimpiä hermostoa rapeuttavista sairauksista maailmassa ja sen esiintyvyys saattaa jopa kaksinkertaistua seuraavan 30 vuoden aikana. PT on dopamiini-välittäjäaineen puutoksesta johtuva liikehäiriösairaus, jonka oireisiin kuuluvat sekä liikkumiseen vaikuttavia oireita, kuten jäykkyys, lepovapina ja liikkeiden hitaus että ei-liikkumiseen vaikuttavia oireita, kuten ummetus, hajuainin heikentyminen, tiedonkäsittelyn häiriöt ja virtsaamisvaikeudet. Väitöskirjani käsittelee ensisijaisesti PT:n ei-liikkumiseen vaikuttavia oireita.

PT:iin liittyy laaja-alainen rappeutuminen paitsi keskushermostossa, myös tahdosta riippumattomassa hermostossa ja suoliston hermostossa. On ehdotettu, että tauti voisi ainakin osalla potilaista alkaa aivojen sijaan suolistosta, koska PT:n ei-liikkumiseen vaikuttavat oireet voivat alkaa jo vuosia ennen varsinaista diagnoosia. Eläinkokeet ja monet muut tutkimukset tukevat tätä ajatusta. Esimerkiksi alpha-synukleiini-proteiini, jota kertyy PT:ssa aivojen tyvitumakkeisiin (Lewyn kappaleet), voi joissakin tapauksissa olla lähtöisin suolistosta. PT-potilaiden suolistomikrobiston on myös aiemmin todettu eroavan terveiden henkilöiden mikrobistosta, joskin suurin osa tutkimuksista on tehty PT:n lääkitystä käyttävillä potilailla.

Väitöskirjani tavoitteena oli tutkia toiminnallisten

suolisto-oireiden ja aivojen dopamiinisitoutumisen välistä yhteyttä ja lisäksi PT:a sairastavien lääkitysmätömiä potilaiden suolistomikrobistoa verrattuna terveisiin verrokkeihin.

Väitöskirjaani kuuluu kolme osatutkimusta. Ensimmäisessä tutkimuksessa halusimme arvioida suolisto-oireiden yhteyttä aivojen dopamiinikuvaantumisen epäsymmetriaan 90:llä PT:a sairastavalla potilaalla. Emme todenneet merkittäviä eroja suolisto-oireissa symmetristen ja epäsymmetristen dopamiinikuvausten välillä, mutta vasemmanpuoleinen dopamiinivajaus oli yhteydessä runsaampaan suolisto-oireiluun, erityisesti ummetukseen. Tämä voi liittyä joko suolisto-ongelmiin tai suurempaan suolisto-oireiden havaitsemiseen.

Kolmas tutkimus tehtiin samalla potilasryhmällä. Halusimme selvittää liittyvätkö tietyt suolisto-oireet välittäjäainepitoisuuksien muutoksiin tietyillä aivoalueilla. Laskimme aivojen dopamiinisitoutumisen ja analysoimme suolisto-oireiden suhdetta tähän. Ärtävän suolen oireyhtymä todettiin 17 potilaalla ja se oli yhteydessä korkeampaan oikeanpuoleiseen dopamiinisitoutumiseen aivokuorukan takaosissa ja sen vierisillä alueilla verrattuna PT-potilaisiin, joilla ei ollut ärtävän suolen oireyhtymää.

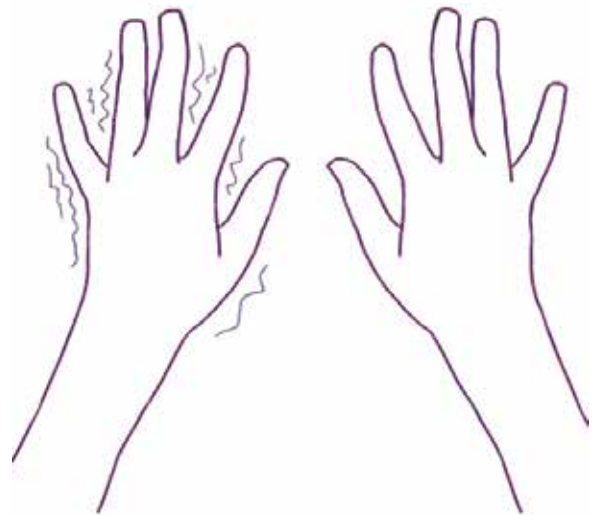

Oikeanpuoleinen korkeampi sitoutuminen ja ensimmäisessä tutkimuksessa todettu vasemmanpuoleinen dopamiinivajaus kuvaavat käytännössä samaa asiaa: aivojen vasen puoli toimii normaalista poikkeavalla tavalla. Tämä viittaa muutoksiin aivojen välittäjäaineissa näissä toiminnallisissa oireyhtymissä.

Toisessa osatutkimuksessa tutkimme ulosteen mikrobistoa lääkitsemättömillä PT:a sairastavilla potilailla verrattuna terveisiin verrokkeihin. Käytimme osin suomalaista ja osin hollantilaista aineistoa, jotka olivat suurempia kuin ainoa aiempi tiedossamme oleva tutkimus lääkitsemättömillä potilailla. Tutkimuksemme totesimme, että suolistomikrobisto on erilainen lääkitsemättömillä PT:a sairastavilla potilailla ja terveillä verrokeilla kummassakin aineistossa.

Tutkimuksen perusteella suolistomikrobistomuutokset ovat todennäköisesti olemassa jo PT:n diagnoosivaiheessa lääkitsemättömillä potilailla. Erityisesti useat Lachnospiraceae-perheeseen kuuluvat bakteerit olivat vähentyneet molemmissa ryhmissä PT:ia sairastavilla potilailla. Toisaalta emme tiedä, ovatko suolistomikrobistomuutokset PT:sta johtuvia vai aiheuttavatko suolistomikrobistomuutokset PT:ia.

Kokonaisuudessaan tässä väitöskirjatutkimuksessa todetut löydökset tuovat esiin uusia yhteyksiä aivojen dopamiinisitoutumisen ja toiminnallisten suolisto-

Kuva 1. Vapiseva käsi

reiden välillä PT:a sairastavilla potilailla. Vasemmanpuoleinen dopamiinivajaus tai vaihtoehtoisesti kohonnut oikeanpuoleinen dopamiinipitoisuus voi olla yhteydessä näihin oireisiin. Toisaalta mikrobistomuutokset todettiin lääkitsemättömillä Parkinson-potilailla, joten mikrobiologiset muutokset voivat olla myös yksi syy PT:lle. Suolistomikrobiston muutosten toteaminen voi avata uusia mahdollisuuksia hoitaa PT:a tai jopa pysäyttää PT:n patogeneesi.

SUOMEN PARKINSON-SÄÄTIÖ

Finlands Parkinson-stiftelse

*Henkilöt vasemmalta oikealle: Pekka T. Männistö, Henna Karhu
Seppo Kaakkola, Lasse Luoma, Jukka Sillanpää, Kaarina Vaaraniemi
Juha Rinne, Terhi Pajunen-Mäkelä*

SÄÄTIÖN HALLITUS 2024–2027

Stiftelsens styrelse 2024–2027

Puheenjohtaja Ordförande	Seppo Kaakkola, professori (h.c.) Seppo Kaakkola, professor (h.c.)
Varapuheenjohtaja Viceordförande	Kaarina Vaaraniemi, varatuomari Kaarina Vaaraniemi, vicehäradshövding
Jäsenet	Lasse Luoma, DI Pekka T. Männistö, professori (emer.) Juha Rinne, professori Jukka Sillanpää, KTM (alkaen 3.3.2025) Matti Tukiainen, eläkeläinen (30.11.2024 saakka)
Medlemmar	Lasse Luoma, DI Pekka T. Männistö, professor (emer.) Juha Rinne, professor Jukka Sillanpää, ekon.mag. (fr.o.m. 3.3.2025) Matti Tukiainen, pensionär (till 30.11.2024)
Säätiön asiamies Stiftelsens ombudsman	Terhi Pajunen-Mäkelä, VTM (31.12.2025 saakka) Henna Karhu, OTM (alkaen 1.1.2026) Terhi Pajunen-Mäkelä, pol.mag (till 31.12.2025) Henna Karhu, jur.mag. (fr.o.m. 1.1.2026)
Tilintarkastus Revision	Tilintarkastusyhtiö Soinio & Co., KHT Jussi Viitanen Tilintarkastusyhteisö Soinio & Co. Auktoriserad revisor Jussi Viitanen

SÄÄTIÖ KIITTÄÄ

– apurahakeräyksen tuotot

Säätiö sai lahjoituksia vuonna 2025 yhteensä **64 851** euroa.

Koko tuotto jaettiin apurahoina vuoden 2026 apurahahaussa.

Kiitos apurahakeräykseen lahjoittajille

Ismo Glans, Pekka Lämsä, Marja Päivinen, Maija Sohlman ja Matti Vesala sekä kuukausilahjoittajat Vesa Höijer, Marjukka Iitti, Erik Jungell, Annika Liljemark, Oskari Petäs ja Heikki Törrönen.

Lämmin kiitos Aina Parkkalin ja Anja Parkkalin, Margareta Stoorin ja M-L Vierelän muistolahjoituksista. Myös Markko Rahen kunniaksi on tehty lahjoitus. Yksityishenkilö lahjoitti merkittävän summan 40 000 euroa. Usea lahjoittaja talletti vain viitenumerolla.

Lisäksi säätiö vastaanotti 28 000 euron lahjoituksen Yhdysvalloista Matt K. Kokkosen organisaatiolta. Lahjoitus jaettiin vuoden 2026 haussa Jana Kokkonen Reed -työskentelyapurahana.

Luvat ja valvonta

Tilintarkastaja antaa lausunnon rahankeräyksen tilityksestä vuosittain. Säätiö toimittaa rahankeräyslain mukaisen tilityksen ja seuraavan vuosisuunnitelman Patentti- ja rekisterihallitukselle.

Rahankeräyslupa RA/2020/1629 on myönnetty säätiölle 16.12.2020 ja se on voimassa toistaiseksi vuoden 2021 alusta lähtien.

TUTKIMUS TUO TOIVOA

JUKKA SILLANPÄÄ
KTM
hallituksen
asiantuntijajäsen

Aloitin uutena Suomen Parkinson-säätiön hallituksen jäsenenä maaliskuussa 2025 Liikehäiriösaikauksien liiton nimeämänä edellisen edustajan, Matti Tukiaisen, ilmoitettua jättäytyvänsä hallitustyöskentelystä. Oma taustani on vahvasti ansiotyön ohella monipuolisessa potilasjärjestötyössä. Toisena potilasjärjestön nimeämänä hallituksen maallikkojäsenenä toimii Lasse Luoma.

Sain perusteellisen perehdytyksen säätiön toimintaan pitkäaikaiselta asiamieheltä Terhi Pajunen-Mäkelältä. Melkein alkuun hän totesi, että saatte sitten hakea uuden asiamiehen. Kävi ilmi, että hänen eläkeikänsä on lähestymässä. Pääsin mukaan työryhmään, jolla toteutimme uuden asiamiehen hakemisen. Varsin yksituumaisina päätimme rekrytoida uudeksi asiamieheksi Henna Karhun, jonka kanssa yhteistyö on lähtenyt mallikkaasti käyntiin.

Sairastuttuani dystoniaan liityin rivijäseneksi Suomen dystonia-yhdistykseen. Varsin pian tulin valituksi suoraan yhdistyksen puheenjohtajaksi. Järjestötyön kenttä laajeni ensin Liikehäiriösaikauksien liiton hallitukseen ja edelleen maanosamme kansallisten dystonia-yhdistysten katto-organisaation, Dystonia European, hallitukseen sekä kotimaiseen, harvinaissairauksia edustavaan HARKKO-työryhmään.

Potilasjärjestötyö on erittäin tärkeää sairastuneiden ja heidän läheistensä vertaistuelle sekä tiedon jaka-

miselle niin järjestöjen jäsenille kuin laajemminkin sairauksien kanssa tekemisissä oleville. Potilasjärjestötyössä olen voinut havaita, miten tieto uusista tutkimustuloksista kiinnostaa suuresti diagnoosin saaneita läheisineen. Tutkimus antaa parhaimmillaan tuloksia, joiden avulla sairauden aiheuttajista saadaan lisätietoa, sairauden oireita on mahdollista lievittää tai sairauden etenemistä hidastaa. Tutkittavaa liikehäiriösaikauksissa riittää. Menetelmiä liikehäiriösaikauksien parantavaan hoitoon ei ole toistaiseksi onnistuttu kehittämään.

Mahdollisuus neurologisten liikehäiriösaikauksien tutkimuksen edistämiseen motivoi minua toimimaan Suomen Parkinson-säätiön hallituksessa.

Hallituksen kolme ansioitunutta professoritason asiantuntijaa, Seppo Kaakkola, Pekka T. Männistö ja Juha Rinne, arvioivat ennen päätöskokousta apurahahakemuksia, mutta hallituksessa lopulta päätämme kollektiivisesti apurahojen jaosta. Säätiön erityinen vahvuus tulee siitä, että se on keskittynyt nimenomaan neurologisiin liikehäiriösaikauksiin, joiden tutkimuskenttään hallituksessa on vahva erityisasiantuntemus.

Vaikka säätiön nimi viittaa Parkinsonintautiin, apurahoja voi hakea myös levottomat jalat -oireyhtymän, essentiaalisen vapinan, dystonian, Huntingtonin taudin ja epätyypillisten parkinsonismien tutkimukseen.

Vuoden 2025 apurahakierroksella hakemukset kohdistuivat yleisimpien liikehäiriösairauksien tutkimukseen. Haluaisin rohkaista tutkijoita kiinnostumaan ja hakemaan apurahoja myös harvinaissairauksien, kuten dystonian ja Huntingtonin taudin, tutkimukseen. Harvinaissairauksiin kohdistuviin apurahahakemuksiin paras asiantuntemus on tyypillisesti sairausryhmään erikoistuneella säätiöllä. Harvinaissairauksissa on lisäksi hyvin harvinaisia muotoja, jotka ovat tutkimisen arvoisia. Harvinaisten sairauksien tutkimusten tulokset ovat yhtä lailla kaivattuja kuin suurempienkin sairausryhmien – huolimatta siitä, että sidosryhmä on luonnollisesti jossain määrin pienempi.

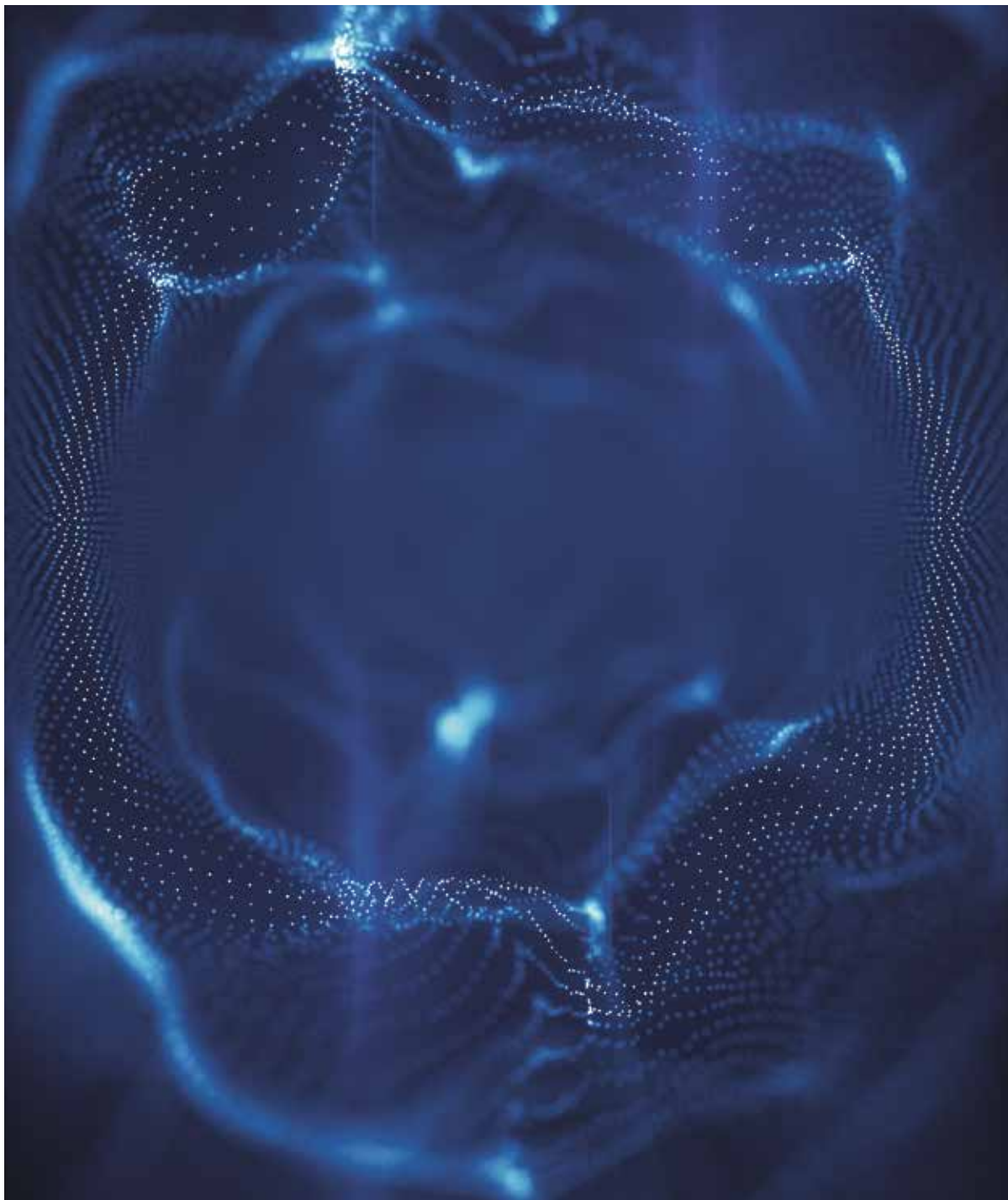
Oman lisäarvoni hallitustyöskentelyssä kohdistuu sijoitustoimintaan oman työkokemukseni ja koulutukseni myötä. Varainhoitoa koskevista päätöksistä hyvää keskustelua saan käydä valmisteluvaiheessa hallituksen sijoitustoiminnan asiantuntijan, kokemuksensa rahoitusosalalla kartuttaneen Kaarina Vaaranien kanssa. Sijoituspäätökset hallitus tekee luonnollisesti yhteisvastuullisesti. Varainhoidon periaatteena on varmistaa mahdollisuus riittävään apurahojen myöntämiskyvyykkyteen. Vuonna 2025 sijoitustoiminta oli varsin tuottavaa. Lisäksi saimme ilahduttavasti lahjoituksia.

Lahjoitukset ja nykyisen pääoman tuotto ovat avainasemassa mahdollistamaan apurahojen myöntämisen.

Hallituksessa teemme parhaamme pääoman turvaamiseksi ja tuottojen saamiseksi. Lahjoitukset – pienetkin – ovat tärkeä osa edesauttamaan liikehäiriösairauksien tutkimusta. Nettivisuillamme on tietoa testamentti-, merkkipäivä- ja kuukausilahjoittamisesta. Lisäksi kertalahjoittaminen suorittamalla haluamansa summan säätiön tilille on helppoa ajankohdasta riippumatta.

30-vuotiaan säätiön varallisuus perustuu yksityislahjoituksiin. Vuoden 2026 alun hakukierroksella vastaanotimme ennätysmäärän apurahahakemuksia.

Tutkimus tarvitsee tuekseen rahoitusta ja siinä tarkoituksessa säätiö on asemansa ansainnut. Jokaisella vuosikertomuksen lukijalla on mahdollisuus auttaa meitä auttamaan.

SÄÄTIÖN TOIMINNASTA 2025

Apurahatoiminta

Suomen Parkinson-säätiö jatkoi vuonna 2025 pitkäjänteistä ja vaikuttavaa apurahatoimintaansa liikehäiriösairauksien tutkimuksen edistämiseksi. Säätiön apurahat kohdennetaan ensisijaisesti nuorille väitöskirjatutkijoille, ja niiden myöntämisen perusteina ovat tutkimuksen tieteellinen merkittävyys, kliininen relevanssi, eettiset edellytykset sekä muun rahoituksen määrä. Hakemusten arvioinnista vastaavat hallituksen asiantuntijajäsenet.

Vuoden 2025 hakuun saapui määräaikaan mennessä 56 hakemusta, joista apurahoja myönnettiin 26 tutkijalle yhteensä 155 800 euroa. Lisäksi yksi 50 000 euron erityisapuraha myönnettiin kolmivuotisena rahoituksena tutkimuksen etenemisen mukaan. Kahden apurahan nosto siirtyi vuodelle 2026, ja yksi matkaapuraha peruuntui tutkijan esteen vuoksi.

Apurahoilla kertyi yhteensä hieman yli kolme tutkimusvuotta. Vuonna 2024 myönnetty erityisapuraha maksettiin loppuun vuoden 2025 aikana, ja vuoden 2023 erityisapurahan loppuerälle myönnettiin jatkoaikaa vuoteen 2026.

Apurahansaajat julkistettiin säätiön verkkosivuilla, tiedotteen muodossa sekä Liikehäiriösairauksien liiton viestinnän kautta.

Viestintä

Apurahahaku julkaistiin säätiön verkkosivujen lisäksi Suomen Lääkärilehdessä, Duodecim-julkaisussa, neurologisten ja farmakologisten alojen järjestöjen kanavissa sekä liikehäiriösairauksien tutkijoiden sähköpostilistoilla. Haku toteutettiin sähköisesti.

Vuosikertomus jaettiin Hermolla-lehden liitteenä osana yhteistyötä Liikehäiriösairauksien liiton kanssa. Säätiö osallistui myös Maailman Parkinson-päivän tilaisuuteen Kuopiossa 11.5.2025.

Säätiön verkkosivuilla parkinsonsaatio.fi julkaistiin uusia asiantuntija-artikkeleita ja päivitettiin tietoa apurahoista ja lahjoittamisesta. Sivusto toimii suomeksi, ruotsiksi sekä englanniksi apurahanhakijoiden tarpeita tukien. Mainonnan yhteistyökumppanina toimi Bränditoimisto Hurraa Oy.

Varainhankinta

Vuonna 2025 rahankeräyksen tuotto oli 64 851 euroa. Varat ohjautuvat täysimääräisesti vuonna 2026 myönnettäviin apurahoihin. Säätiö vastaanotti merkittävän 40 000 euron lahjoituksen yksityishenkilöltä sekä 28 000 euron lahjoituksen Yhdysvalloista Matt K.Kokkosen organisaatiolta. Moni lahjoittaja teki myös pienempiä lahjoituksia, jotka ovat tärkeitä säätiön pitkäjänteiselle työlle. Testamenttilahjoituksia ei saatu vuoden aikana. Säätiö kiittää kaikkia lahjoittajia panoksesta tieteen ja tutkimuksen hyväksi.

Yritysten ja yhteisöjen tekemät vähintään 850 euron lahjoitukset ovat verovähennyskelpoisia verohallinnon päätöksen P0195582669 (2024–2028) nojalla.

Säätiö toimitti rahankeräyslain mukaisen tilityksen Patentti- ja rekisterihallitukselle ja noudatti lupaehtoja täysimääräisesti.

Omaisuuksien hoito ja talous

Säätiön sijoitusvarallisuus muodostuu metsästä, asunto-osakkeista, lyhyistä ja pitkistä korkosijoituksista, sekä pörssiosakkeista. Sijoitusstrategia perustuu pitkän aikavälin tasapainoiseen ja vastuulliseen varainhoitoon, jossa riskit on hajautettu.

Vuonna 2025 sijoitustoiminnan kokonaistuotto oli ennen arvonalentumiskirjauksia 379 786,98 euroa, ja nettotuotto 321 482,17 euroa. Osakesijoitusten ja korkosijoitusten osuus nettotuotosta oli 58 %, vuokratulojen 12 % ja metsätalouden 30 %. Osuuspankin raportin mukaan koko arvopaperisalkun tuotto markkina-arvo huomioiden oli 35,43 %.

Tilikauden tulos oli 161 722,64 euroa ylijäämäinen. Säätiön sidottu pääoma oli ennallaan 85 383,53 euroa ja taseen loppusumma 5 390 844,47 euroa.

Metsäomaisuus – noin 400 hehtaaria Sysmässä – hoidettiin FSC- ja PEFC-sertifikaattien mukaisesti Metsäliitto Osuuskunnan toimesta. Vuoden aikana toteutettiin yksi puukauppa.

Säätiöllä on kuusi sijoitusasuntoa sekä kaksi autohallipaikkaa. Vuokraustoiminta oli vakaata ja hoitokustannukset maltillisia.

Metsätaloudessa toteutettiin yksi puukauppa. Metsähoitoa jatketaan FSC- ja PEFC-sertifikaattien mukaan.

Säätiö on yleishyödyllinen, eikä säätiö maksa veroa tuotoistaan (pois lukien puunmyynti) eikä saaduista lahjoituksista ja testamenteista.

Hallinto

Hallituksen puheenjohtajana toimi professori (h.c.) Seppo Kaakkola ja varapuheenjohtajana varatuomari Kaarina Vaaraniemi. Lisäksi hallituksessa toimivat DI Lasse Luoma, professori (emer.) Pekka T. Männistö, professori Juha Rinne sekä KTM Jukka Sillanpää (3.3.2025 alkaen). Hallitus kokoontui vuoden aikana viisi kertaa sekä lisäksi asiamiehen rekrytointityöryhmä piti viisi kokousta.

VTM Terhi Pajunen-Mäkelä toimi säätiön osa-aikaisena asiamiehenä vuoden 2025 loppuun saakka. Marraskuussa säätiö rekrytoi uuden osa-aikaisen asiamiehen, OTM Henna Karhun, joka aloitti tehtävässä 1.1.2026 perehdytyksen jälkeen.

Kirjanpidosta vastasi Svalner Atlas Accounting Oy ja tilintarkastuksesta Oy Soinio & Co.

Lähipiiritoimet

Lähipiirikäytäntö on hyväksytty hallituksessa ja se on julkisesti nähtävissä säätiön verkkosivuilla. Säätiöllä ei ole lainoja, takauksia tai vastuuta lähipiirin kanssa. Hallituksen palkkiot olivat yhteensä 18 309 euroa ja asiamiehen sekä asiantuntijan palkat ja palkkiot 62 794,25 euroa.

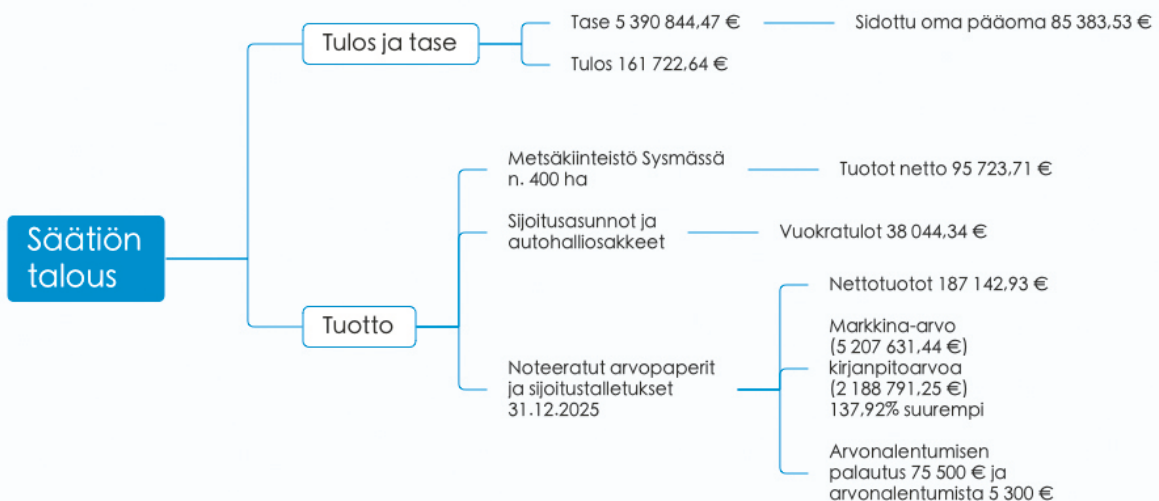
Liikehäiriösairauksien liitolle maksettiin puitesopimukseen liittyvistä julkaisu- ja postituspalveluista yhteensä 7 104,43 euroa. Sijoitusasuntojen vuokralaiset eivät kuulu lähipiiriin. Apurahansaajien lähipiiryhteydet tarkistettiin, eikä lähipiirisuhteita ilmennyt.

Vuoden 2026 talousnäkymät ovat maltilliset ja epävarmuuden sävyttämät: Inflaation ennustetaan olevan noin 1,9 % ja talouskasvun 0,6 %. Geopoliittiset jännitteet, kuten Iranin sodan ja Ukrainan sodan vaikutukset, tuovat epävarmuutta markkinoille.

Vuokra-asuntomarkkina on edelleen kilpailtu, mutta säätiön osalta tilanne on vakaa. Metsäsektorilla huomioidaan edelleen hiiliraportointi ja kestävä metsätalous. Säätiö jatkaa vakaalla taloudellisella pohjalla, keskittyen tutkimuksen tukemiseen ja vastuulliseen varainhoitoon.

Lähiajan näkymät

Säätiön rooli Suomessa tehtävän liikehäiriösairauksien tutkimuksen tukijana on edelleen keskeinen. Yhteistyötä muiden lääketieteellistä tutkimusta tukevien säätiöiden kanssa pyritään vahvistamaan, sillä prekliinisen ja kliinisen tutkimuksen rahoitustarve kasvaa.

TULOSLASKELMA

	01.01.2025–31.12.2025	01.01.2024–31.12.2024
Varsinainen toiminta		
Tuotot		
Muut tuotot	40,00	
Yhteensä	40,00	
Varojen käyttö		
Jaetut apurahat	-154500,00	-205 600,00
Yhteensä	-154500,00	-205 600,00
Kulut		
Henkilöstökulut	-94998,38	-82 403,23
Poistot ja arvonalentumiset	-8063,86	-8 063,85
Muut kulut	-64912,52	-68 555,19
Yhteensä	-167974,76	-159 022,27
Varsinainen toiminta yhteensä	-322434,76	-364 622,27
Tuotto-/kulujäämä	-322434,76	-364 622,27
Varainhankinta		
Tuotot		
Saadut lahjoitukset	28000,00	1 023,50
Keräysten tuotot	64851,00	20 691,00
Yhteensä	92851,00	21 714,50
Kulut		
Lahjoitusten kulut	-8,00	-8 749,08
Keräysten kulut	-386,14	-389,46
Yhteensä	-394,14	-9 138,54
Varainhankinta yhteensä	92456,86	12 575,96
Tuotto-/kulujäämä	-229977,90	-352 046,31
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot		
Osinkotuotot	148682,51	159 664,46
Arvonalennusten palautukset	75546,71	53 246,31
Muut tuotot	132803,32	59 202,93
Vuokratuotot	60624,33	58 829,07
Korkotuotot	37676,82	45 750,92
Yhteensä	455333,69	376 693,69
Kulut		
Vuokrakulut	-22579,99	-23 948,89
Muut kulut	-35724,83	-15 363,88
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-5328,33	-6 046,15
Yhteensä	-63633,15	-45 358,92
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	391700,54	331 334,77
Tuotto-/kulujäämä	161722,64	-20 711,54
Tilikauden tulos	161722,64	-20 711,54
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	161722,64	-20 711,54

TASE

	31.12.2025	31.12.2024
VASTAAVA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut aineettomat hyödykkeet	1285,13	9 348,99
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1285,13	9 348,99
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Omistuskiinteistöt	756845,67	756 845,67
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	756845,67	756 845,67
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	4062047,10	3 840 606,72
Sijoitukset yhteensä	4062047,10	3 840 606,72
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	4820177,90	4 606 801,38
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	75,40	1 094,22
Muut saamiset	1418,33	9 671,75
Siirtosaamiset	20792,19	21 139,43
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	22285,92	31 905,40
Rahat ja pankkisaamiset	548380,65	597 551,25
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	570666,57	629 456,65
VASTAAVA YHTEENSÄ	5390844,47	5 236 258,03
VASTATTAVA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	85383,53	85 383,53
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	5028681,68	5 049 393,22
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	161722,64	-20 711,54
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	5275787,85	5 114 065,21
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	0,00	20,00
Ostovelat	6836,03	5 521,47
Muut velat	29069,77	14 245,86
Siirtovelat	79150,82	102 405,49
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	115056,62	122 192,82
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	115056,62	122 192,82
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	5390844,47	5 236 258,03

APURAHAN SAAJAT 2025

Apurahoin tuetaan erityisesti lupaavia prekliinisiä ja kliinisiä liikehäiriötutkimuksia, jotka voivat johtaa merkittäviin läpimurtoihin sairauksien ymmärtämisessä ja hoitomuotojen kehittämisessä.

Säätiö painottaa nuorten tutkijoiden väitöskirjatyoäskentelyä.

Suomen Parkinson-säätiö myönsi apurahoja seuraavasti:

Erityisapuraha: 50 000 euroa, myönnetty jaettuna kolmeksi vuodeksi.

- FaT, tutkimusjohtaja, Šárka Lehtonen, Itä-Suomen yliopisto aiheenaan Microbiome targets for personalised treatment and prevention of synucleinopathies (Mikrobisto kohteena synukleopatioiden yksilölliseen hoitoon ja ehkäisyyn). Suorituspaikkana A.I.Virtasen Instituutti, molekyyliäketiede, Kuopio.

Väitöstudkimuksiin: yhteensä 52 900 euroa, tukien 9 tutkimushanketta (23 työskentelykuukautta).

Helsingin yliopisto

- Prov. Antti Jämsä, Farmakologian ja lääkehoidon osasto, Farmasian tiedekunta, aiheenaan "TMEM175-ionikanava Parkinsonin taudin lääkevaikutuskohteena", 6 900 euroa;
- M.Sc. Khosrow Mohammadi, aiheenaan "Impact of Biogenic Iron Sulfide Nanoparticles on Desulfovibrio Metabolism and Alpha-Synuclein Aggregation in a C. elegans Parkinson's Disease Model (Biogeenisten rautasulfidinanohiukkasten vaikutus desulfovibrio-aineenvaihduntaan ja alfasynukleiniin aggregaatioon C. elegansin Parkinsonin taudin mallissa)", 4 600 euroa;
- LL Eemil Partinen, aiheenaan "Miten uni vaikuttaa Parkinsonin taudin ennusteeseen?", 6 900 euroa;

- M.Sc. Sima Talebzadeh, aiheenaan "Identification of Desulfovibrio inhibiting compounds to control Parkinson's disease (Desulfovibrioä inhiboivien yhdisteiden tunnistaminen Parkinsonin taudin hallitsemiseksi)", 6 900 euroa;
- Prov. Tuulikki Viljakainen, Farmasian tiedekunta, aiheenaan "Parkinsonin taudin mallit hermokasvutekijöiden tutkimuksessa", 6 900 euroa;

Oulun yliopisto

- MA Jenni Holappa, Logopedian tutkimusyksikkö, aiheenaan "The effect of radio frequency thalamotomy on voice, speech and swallowing in patients with Parkinson's disease and essential tremor (RF-talamotomian vaikutus ääneen, puheeseen ja nielemiseen Parkinsonin tautia ja essentiaalista vapinaa sairastavilla potilailla)", 4 600 euroa;
- FM Sonja Karikka, Biokemian ja molekyyliäketieteen tiedekunta, aiheenaan "Role of extracellular vesicles released by human gut microbiota in Parkinson's disease. (Suolistobakteerien erittämien nanopartikkelien rooli Parkinsonin taudissa)", 6 900 euroa;

Turun yliopisto

- LK Emmilotta Backman, Kliiniset neurotieteet, aiheenaan "Clinical significance of nigral neuropathology in atypical parkinsonisms (Nigraalisen neuropatologian kliininen merkitys atyyppisissä parkinsonismeissa)", 4 600 euroa;
- LK Aino Kuusela, Neurotoimialue Tyks, aiheenaan "Phenotype and Non-Motor Symptoms in Essential Tremor (Kliininen ilmiö ja ei-motoriset oireet essentiaalisessa vapinassa)", 4 600 euroa.

Muuhun tieteelliseen tutkimukseen: yhteensä 39 800 euroa, myöntäen 7 apurahaa (6 työskentelykuukautta).

Helsingin yliopisto

- LL (väitellyt) Majja Koivu, HUS, Neurokeskus, aiheenaan ”Syväaivostimulaatiohoito essentiaalisessa vapinassa”, 2 300 euroa;
- LT Laura Mäkitie, HUS, aiheenaan ”Parkinsonin taudin etäseuranta ja oirearviointi tekoälyn avulla”, 2 300 euroa;

Itä-Suomen yliopisto

- FaT Markus Forsberg, farmasian laitos, aiheenaan ”Parkinsonin tauti ja verkkokalvon ikärappeuma: katekoli-O-metyylitransferaasiaktiivisuuden merkitys”, 5 000 euroa;

Oulun yliopisto

- FT (dos.) Laura Kytövuori, Neurokeskus, Kliinisen lääketieteen yksikkö MRC Oulu, aiheenaan ”Contribution of mitochondrial dysfunction to the diverse phenotypes of Parkinson’s disease (Mitokondriohäiriöt Parkinsonin taudin moninaisissa ilmiöissä, PDNEF-tutkimus), 10 000 euroa;

Turun yliopisto

- LT Elina Jaakkola, TYKS Neuro, aiheenaan ”Ei-motoriset oireet levottomat jalat -oireyhtymässä ja essentiaalisessa vapinassa”, 3 300 euroa;
- MD, PhD Juho Joutsa, Turku Brain and Mind Center, Kliiniset neurotieteet, aiheenaan ”Bodily sensation mapping in Parkinson’s disease, BSM-PD (Keholliset tuntemukset Parkinsonin taudissa), 10 000 euroa;

Åbo Akademi

- PhD Prasannakumar Deshpande, Turku Bioscience, aiheenaan ”Investigating the consequence of differential AAK1 phosphorylation in regulation of synaptic vesicle endocytosis in models of Parkinson’s Disease (Endosytoosin toimintahäiriö Parkinsonin taudissa)”, 6 900 euroa.

Matka-apurahat: yhteensä 13 100 euroa, mahdollistaen 9 tutkijan osallistumisen kansainvälisiin konferensseihin ja seminaareihin.

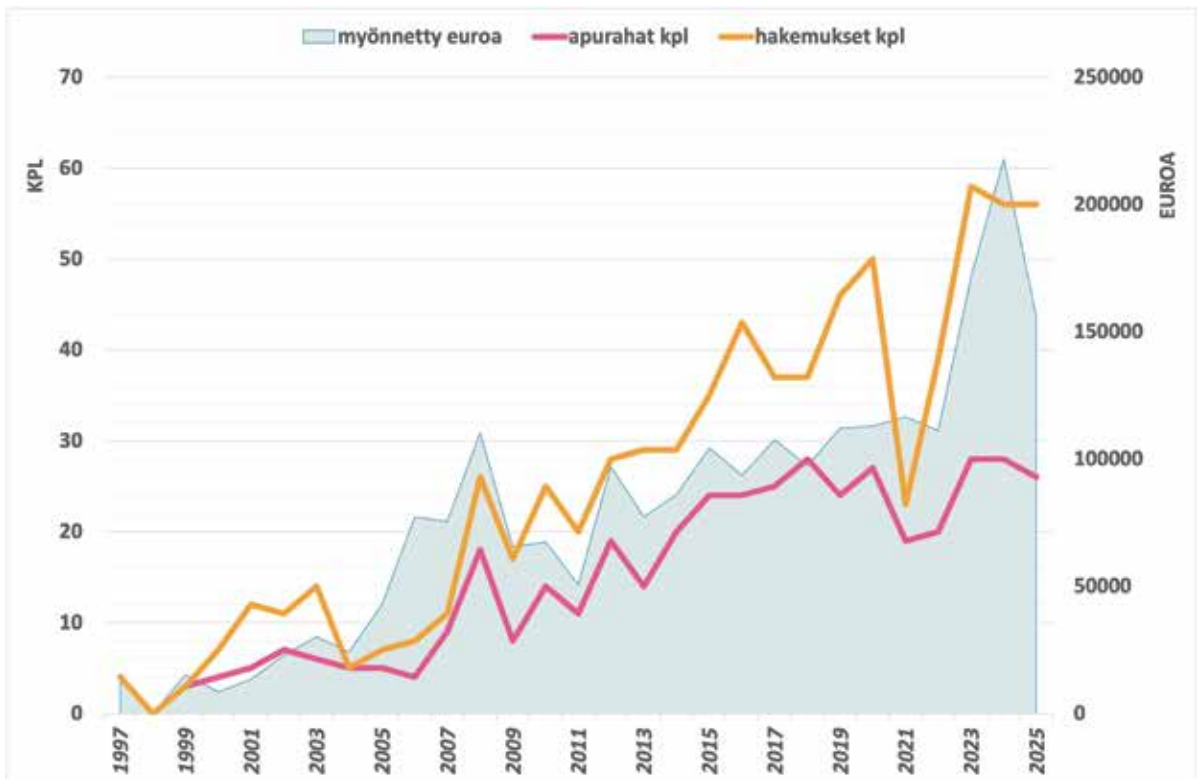
- PhD Elizabeth Ellis, Turun yliopisto, 1 300 euroa;
- M.Sc., prov. Irena Hlushchuk, Helsingin yliopisto, 1 000 euroa;
- PhD Fikret Kapucu, Tampereen yliopisto, 1 300 euroa;
- LL Kalle Niemi, Turun yliopisto, 2 300 euroa;
- FM Jonna Niskanen, Itä-Suomen yliopisto, 1 300 euroa;
- M.Sc. Brunaldo Renzi, Helsingin yliopisto, 2 300 euroa;
- M.Sc. Olesya Shpironok, Helsingin yliopisto, 1 300 euroa;
- LT Jussi Sipilä, Itä-Suomen yliopisto, 1 300 euroa;
- PhD Vassileios Stratoulis, Helsingin yliopisto, 1 000 euroa.

APURAHOJEN KEHITYS

Tähänastisen toimintahistoriansa aikana, vuosina 1997 – 2025 Suomen Parkinson-säätiö on myöntänyt jo yhteensä 429 apurahaa, yhteismäärältään 2 277 897 €.

Säätiön apurahojen kehitys 1997–2025

SINUN TUELLASI VOIDAAN LÖYTÄÄ Parkinsonin taudin syy!

Lahjoita tutkimukselle

FI19 5710 0420 2778 32 (OKOYFIHH)

Kun kirjoitat viestikenttään lahjoittajan nimen, julkaisemme tiedon viestinnässämme.

Tavoitteenamme on kerätä vuosittain

25 000 euroa.

Se merkitsee apurahan saajalle tutkimustyöhön paneutumista lähes vuoden ajaksi.

Apurahan myönnämme keväisin säätiön apurahahaun perusteella.

Lahjoittamalla tuet nuorta tutkijaa uransa alkutaipaleella ja edistät matkaa kohti päämääräämme.

Yritysten ja yhteisöjen tekemät vähintään 850 euron suuruiset lahjoitukset säätiölle ovat lahjoittajayhteisölle verovähennyskelpoisia tuloverotuksessa 50 000 euroon saakka per verovuosi. Verohallitus nimeämispäätös P0195582669 vuosille 2024–2028.

Lahjoita

Säätiön verkkosivuilla on yksityiskohtainen ohje lahjoittamiseen oli sitten kyse kuukausilahjoituksesta, muistolahjoituksesta tai merkkipäivämuistamisesta.

SUOMEN PARKINSON-SÄÄTIÖ on potilaan testamenttivaroin, Liikehäiriösairauksien liiton toimesta perustettu apurahasäätiö, joka jakaa tieteelliseen liikehäiriötutkimukseen apurahoja.

Säätiöllä on apurahakeräykseen Poliisihallituksen 16.12.2020 myöntämä rahankeräyslupa RA/2020/1629 alkaen 1.1.2021 toistaiseksi. Alueena Suomi lukuun ottamatta Ahvenanmaata.

Suomen Parkinson-säätiö sr
Itäinen pitkäkatu 27 B 31
20700 TURKU
puhelin 0400 824 438
saatio@parkinsonsaatio.fi
parkinsonsaatio.fi